

ARANY EGYIK VERSÉHEZ.

A *Vén gulyás* c. versben Marci bátya egy régi nótát dalol. A szövege ez:

«Hej Nagy-Kőrös híres város,
Ez s ez ottan a nótáros.»
De ez mégsem oly keserves,
Mint: «a gonosz komiszáros.»

A népdal szövegének második sora így van:

Gubodi ott a nótáros.

Ezt Arany maga jegyezte oda e költeményhez. (IK. 1923. I.)

Mikor ez adat előkerült, felvillant lelkemben a kérdés: élt-e ez a Gubodi nótáros Kőrösön, s ha élt, Arany, a finomlelkű költő, miért nem nevezte meg?

Benkő Imre *Nemes családok Nagykovácsán 1848 előtt* (1908) c. művében azt olvassuk, hogy Gubody János 1790-től 1798-ig volt Nagykovács jegyzője. Tehát erről szólt a nóta a száz éves Csonka Márton Gulyás ajkán 1855-ben. Miért változtatta meg a költő a dal második sorát? Arany nagyon jó viszonyban élt Gubody Sándorral, a későbbi képviselővel. A házuk egymás végtében volt s gyermekeik létrát támasztva jártak át egymáshoz játszani. Bizonyára örte nem akarta a Gubodi nevet használni Arany. De ki lehet a gonosz komiszáros?

GULYÁS JÓZSEF.

A MAGYAR SZÉP MAGELONA KORA.

Balassi Bálint egyik versében (Dézsi kiadása, I. k. 113. l.) ez a sor olvasható: Isptályban miért lakott Maggelana. Dézsi a költeményhez írt jegyzetben (II. k. 695—698 l.) nem ad feleletet arra a kérdésre, honnan ismerhette Balassi e históriát, hiszen magyar fordítása, a Tesseni Vencelé, csak 1676-ból való. Szilády Áron is csak ezt a kiadást említi. Szilágyi Sándor *Erdély irodalomtörténetében* (Bp. Szemle 1858. III. 174. l.) azt állítja, hogy *Szép Magelonát* Heltai adta ki először a XVI. században, s Toldy Ferenc is (*A magyar költészet története* 1867. 134. l.), azt írja, hogy az eredeti kiadás régen eltűnt nyom nélkül. György Lajos a *Szép Magelona* c. könyvében azonban nem ad hitelt e két állításnak, szerinte egyiknek sincs semmiféle komoly adattal támogatható alapja. Én azonban Balassi ez adata alapján azt hiszem, hogy valóban volt e széphistóriának a XVI. században, valószínűleg a német 1527-i Warbeck-féle kiadás alapján készült fordítása. Mert a Pyramus és Thisbe történetét, amelyre szintén utal Balassi, ismertette latinból, Ovidius *Metamorphoséséből* is — ennél szintén későbbi (1628) a magyar feldolgozás — de a *Magelonát* a német vagy francia eredetiből nem igen ismerhette. Érdekes az is, hogy a *Toldy Miklós*-nótára megy e töredékes vers. Ilosvai *Toldija* 1574-ben jelent meg, így rövid pár év elég volt arra, hogy népszerű legyen; vagy talán még régebbi krónika nótáját érti Balassi?

GULYÁS JÓZSEF.